

Lesní pedagogika – šance pro české lesy?

Forest pedagogy – a chance for Czech Forests?

Vojtěch JIRÍČEK

Vrchlického 9, CZ - 796 02 Prostějov, Czech Republic

Jiricek@dtvm.cz

Abstract: This paper deals with forest pedagogy: practical implementation of the forest protection and biotope preservation. Forest pedagogy tries to teach people of all ages the sensitive approach towards forest ecosystem, informs about forest management and relationship between humans and forests. Mr. Vojtěch Jiríček is an experienced forest engineer who in this paper publishes two letters addressed to Jaroslav Navrátil - an expert on forest pedagogy. Letters focus on preservation of biotopes of endangered insect species and are published in full.

Key words: Forest protection, forest pedagogy, insect biotopes preservation, environment protection.

Předmluva

V současné době si začínáme stále více uvědomovat význam známého rčení o tom, že hmyz stojí za ochranu z mnoha důvodů - při nejmenším proto, že je indikátorem perspektiv, které má lidstvo na této planetě (Novák & Spitzer 1982).

Proto jsme v červnu roku 2008 požádali pana Ing. Vojtěcha Jiríčka o napsání příspěvku, ve kterém by osvětlil našim čtenářům spletitá zákoutí problematiky praktické ochrany hmyzu a jeho biotopů. Poslal nám texty dvou dopisů ze své korespondence, kterou vede s Ing. Jaroslavem Navrátilem. Tento odborník zastupuje užitečný obor, nazvaný „lesní pedagogika“, což je výchova občanů ve vztahu k lesu.

Ing. Jiríček je příznivcem lesníků, ochrany přírody, lesní pedagogiky a lidí, kteří ji dělají. Text obsahuje témata nebo náměty, o kterých se autor domnívá, že by je měla lesní pedagogika obsahovat. Snaží se o skutečné zlepšení stavu přírody. Obrovský kus práce, který udělala ochrana přírody v jiných oblastech nemůže zpochybnit. Kritizuje pouze tu část práce a kontraproduktivní metody, se kterými nemůže souhlasit.

Po prostudování obou dopisů jsme se spolu s redakčními kolegy rozhodli o jejich uveřejnění v nezkrácené podobě. Závěrem jsme připojili odkazy na zdroje, které můžeme doporučit případným zájemcům o tuto problematiku k dalšímu studiu.

Josef Mertlík

Dopis první

Vážený pane Navrátilu,

úvodem Vám vysvětlím, jak vznikl tento kontakt. Od ochranné organizace IRIS, se kterou si mírně vzájemně pomáháme, dostávám informace o pořádaných akcích. Padla mi do oka „lesní pedagogika“.

Ještě dovolu, abych se Vám představil. Jmenuji se Vojtěch Jiríček, je mi 57 let. Jsem absolventem VŠ zemědělské (nyní Mendelova zemědělská a lesnická univerzita), PGS genetika, plemenářství, výživa a základy genového inženýrství. Mám zkoušku z myslivosti (VŠ Lesnická, Hromas, Švarc) a rybářství (VŠZ). V současné době pracuji jako podnikový ekolog, chcete-li, manažer EMS. 41 let se zabývám entomologií. Je to moje životní záliba. Mou kompetenci mohou potvrdit známí odborníci (např. ing. Kubáň, Národní muzeum, ing. Hlásek, CHKO Třeboňsko, ing. Škorpík, NP Podyjí, apod.). Nejsem rozhodně nadšený aktivista s nulovými znalostmi, který se uvazuje ke kolegům apod.

Jedním z užitečných oborů, který jde dravě dopředu, je „lesní pedagogika“. Tato pokud jsem přečetl: „nenásilnou formou seznamuje s děním v lese, učí pozorování přírody.....lidi od tří do devadesátileté seznamuje s lesním hospodářstvím, podporuje spolupráci mládeže i dospělých na ochraně a obnově životního prostředí.....seznamuje člověka s činností v lese a upevňuje jeho vztah k přírodě.....vysvětluje zákonitosti pěstování dřevin a výroby dřeva.....“

Neznám Vás osobně, a ani nemám nejmenší potuchy o Vašem přístupu k problematice. Dovolím si uvést několik skutečností, které by lesní pedagogika neměla přehlédnout, natož ignorovat. Možná to pro Vás není nic nového.

Jedná se o „zprůmyslnění“ výroby dřeva, podobně jako zprůmyslnění zemědělské výroby. To, co mě zajímá, reprezentuje především „příprava půdy“, začínající vyfrézováním pařezů. Pak nastoupí kultivátor, jako na řepném poli. Sazenice jsou strojově vysazeny. Potud je všechno výborné.

Na druhé straně ČR podepsala zavazující mezinárodní úmluvy (Natura 2000) a naše současně platná legislativa je vytvořena tzv. transkripcí nebo transpozicí legislativy EU. Týká se to i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen zákon) a jeho prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška). Vyhláška v příloze č. 2 uvádí 50 druhů živočichů ohrožených, silně ohrožených a kriticky ohrožených, které jsou různými způsoby závislé na starém dřevě. V pařezech přezimují chránění střevlci, vyvíjejí se chránění roháči, nosorožci, krasci, tesaříci, zlatohlávci. Zde podotýkám, že vzácných a ohrožených druhů, které potřebují pařezy ke svému vývoji, je mnohonásobně více, vyhláška je pouze nějakým reprezentativním vzorkem. Dutiny potřebují datlovití, netopyři, plchové, ale také zimující plazi, apod. Obsáhla skupina hmyzu vyžaduje ležící dřevo (roháč *Ceruchus*, zdobenci). Nejedná se o škůdce, ale o „uklízeče“, kteří vytvářejí v konečném důsledku humus. O potřebě dutin pro nekonečnou řadu vyšších živočichů až po hmyz nemusím diskutovat. Vzhledem k tomu, že v lesích již neexistují staré duté stromy, pařezy jsou jediným životním prostředím, kde mohou tyto druhy přežít. Jsou systematicky a záměrně hubeny ve velkém. Druhy vázané na staré dřevo se v zoufalství stěhují i k lidem – do parků nebo přímo do továren, kde ještě přežil starý strom.

Zákony, což se opět dočteme v zákonech, platí pro každého na celém území ČR. Frézování pařezů a úplné odstraňování starého dřeva z lesních porostů je z hlediska platné legislativy frapantním porušením §87, odstavce (2), písmene c), odstavce (3), písmene b) a odstavce (4), dále §50, odstavce (1) – (5), zákona, §16, odstavce (1) vyhlášky. Uvedu jen několik příkladů, kde se frézuje: Otaslavice, Aloisov, Kosíř, Rendezvous, Pouzdřany, Ivaň a stovky dalších. Frézuje se na celém Břeclavsku, a to i na všech přímo posvátných lokalitách, jako je Pohansko, Lednický park apod. (Biosférická rezervace Dolní Morava!!!!!!!!!!!!!!). Že se jedná o trestnou činnost z hlediska platné legislativy, je patrné hned po prvním přečtení zákona a vyhlášky. Vzhledem k tomu, že tuto činnost provádějí organizace a nikoliv fyzické osoby, jedná se z hlediska trestního zákona o naplnění skutkové podstaty organizovaného zločinu. Jen si to porovnejte: za sebrání 8 kusů běžných majek navrhoval Kpt. Ing. Mário Kern (sekcia kriminalistiky a súdneho vyšetrovania) panu Krejčíkovi (nejlepší specialista na Meloidy v ČR, publikující i v Japonsku) pokutu 108 000 SK, a k tomu 3 až 8 let vězení. Řízení není ani po 4 letech u konce!!! Už devátou operaci střev má za sebou pan Josef Dvořák (fotograf a ilustrátor), kterého „ochranáři“ kopali do břicha za úmysl fotografování běžného hmyzu. Za zničení milionů kusů vzácného hmyzu českými a slovenskými lesníky nic?

V době, kdy jsem jako začátečník toužil ulovit roháče, byl jsem v Pouzdřanech. Pokud jsem našel dubový pařez, který se viklal a šel převrátit, bylo zde běžně až 5 plně vyvinutých roháčů v komůrkách. To se zmiňuji o roháči obecném *Lucanus cervus*. Roháčů *Aesalus* bylo někdy v jednom pařezu až 30. Vynechal jsem nosorožíky apod. Spočítejte si společenskou škodu na ohrožených druzích podle zákona, když na Pohansku lesník vyfrézuje tisíc pařezů. Nebo 500 mezi Vranovicemi a Pouzdřanami.

Nic jsem si nevymyslel, jdu důsledně po paragrafech zákona. Mám pro to pádné důvody: nemohu už ani odhadnout, kolikrát jsem byl zadržen orgány ochrany přírody (na obhajobu českých, které se doposud chovají korektně a kde mám přátele - hlavně v SR, kde jsou štvance na entomology, končící vazbou a zmrzačením nevinného člověka národním sportem), také jsem absolvoval 4,5 hodiny trvající policejní výslech, a to pouze za to, že jsem vytáhl síťku nebo sklepač na místech, kde se vzácné druhy systematicky ničí ve velkém, přímo průmyslovým způsobem. K tomu jsou samozřejmě represivní orgány slepé. V rezervaci Dolní Morava jsem byl zadržen lesníkem, který po mně vyžadoval povolení ke sběru. Přitom na stejné lokalitě se frézovalo. Devastaci Pohanska mám dokonce natočenou na kazetě. Musel jsem se skrýt v keři, abych nepřišel o kameru. Šokující je, že ředitel rezervace, Ing. Jan Vybíral je také entomolog, náš kolega (!!!). Věřím ale, že on nebo jeho nástupce, najde správnou míru dřív než bude pozdě.

Jsem moderní člověk a vůbec se nedomnívám, že bychom se měli vracet k ruchadlu a motyčce. Modernizaci a ulehčení práce v lese fandím. Nic ale nebrání tomu, aby se na frézované pasece nechalo 20% pařezů stát, na jednom hektaru nechal dožít starý strom. Aby vázaní živočichové měli kde dokončit vývoj a dál se množit. Právo na život mají i druhy, které vyhláška neuvádí: krasec *Buprestis rustica*, *B. haemorrhoidalis*, dazule a stovky dalších. **Tam, kde se vyskytují ohrožené druhy vázané na pařezy, frézování přísně zakázat.**

V neposlední řadě les (nikoliv pole na dřevo) musí mít dostatek trvalých světlín s maximálním sortimentem keřů a bylin. Například má-li poleš 500 hektarů, 100 ha ať je les a 400 plantáž na dřevo. V „lese“ se normálně těží, ale pařezy zůstanou v půdě a jsou udržovány světliny. Jinou možností je řádně cedulemi označit lokality – zde neplatí zákon 114/1992, poněvadž se zde frézuje. Je naprosto absurdní, aby vedle sebe existovala legislativa

a ničení (vlastně znemožnění života chráněným druhům) ve velkém. Pořád se bavím o svém hmyzu a živočiších, ale i botanikové musejí mít z fréz bezmeznou radost.

Co by tedy lesní pedagogika neměla vynechat a zájemce naučit:

- 1) Rozeznat les od sterilní, stejnověké, a z hlediska biodiverzity naprosto bezcenné plantáže na výrobu dřeva. Vše možně podporovat „les“ i mimo vyhlášené rezervace. Vzácná zvířena i květena žije i tam a hlavně nechápe hranice, které vymysleli lidé. Vysvětlit a zdůraznit potřebu obojího, nikoliv jen výrobu dřeva.
- 2) Vyvrátit mylnou představu, že příroda je nejlepší tam, kde se na ni nesáhne. Umí se sama zlikvidovat. Viz. sukcese, mor králíků apod.
- 3) Přestat se domnívat, že každý vystudovaný lesník o lese ví víc, než „laická“ veřejnost (např. já jsem v lese nikdy nepracoval). Lesníci jsou zaměřeni na výrobu, popř. fyziologické a technické škůdce – v tom jsou to profesionálové, nikoliv na znalosti o lese pro výrobu nepotřebné. V lepším případě na myslivost. V drtivé většině ani netuší, co na jejich pracovišti žije a co k životu potřebuje. Frézy a kácení dutých stromů to dokladují. Nevědomky páchají trestnou činností porušováním uvedených §. Tím nezpochybují existenci dobrých znalců i z řad lesníků. Projevuje se to bohužel zřídka. Jsou totiž „postaveni do latě“ těmi ostatními.
- 4) Na první pohled umět rozeznat ničení chráněné a památné zvířeny a květeny ve velkém - příprava půdy, frézování.
- 5) Pochopit, že monokultura, která je ideální pro pily a další zpracovatele, totálně zdevastovala přírodu.
- 6) Vést i lesníky jako výrobce pachtící se za výkonem - kubíky a tunami ke vztahu k živočichům a rostlinám, které neposkytují výdělek ani materiální užitek. Vytvářet jim podmínky, i za cenu ekonomického „přivření oka“.
- 7) Cílem ochrany přírody není bezúčelná represe a vytváření „dusna“, ale vytvoření podmínek, aby se ohrožené druhy opět rozmnožily a konečným cílem je jejich vyškrtnutí ze seznamu ohrožených. To mají z velké části v rukou (doposud chráněné druhy devastující) lesníci, viz. pařezové frézy.
- 8) Naučit lidi pochopit, že starý, dutý a „nemocný“ strom může být příbytkem těch nejvzácnějších druhů. Spousta chráněných druhů je vázána na hmyz pod kůrou. Ten ve „zdravých“ stromech nenajdou. Jinak vymírají (datlovití). Pokud nikoho neohrožuje, nechat ho na pokoji.
- 9) Pochopit, že hmyz je potravou hmyzožravců, kteří 365 dní v roce nedělají nic jiného, než ho vyhledávají a žerou. Hmyz to umí vyrovnat reprodukčními schopnostmi. **Báchorky o zlých broukařích a motýlářích, kteří nám to vysbírají, prezentovat jako výplod vážně nemocných mozků.** V době, kdy se vyrábějí tisíce tun pesticidů a stoupá intenzita výroby a před očima se mění krajina, je to naprostá pitomost. Individuální sběr a výzkum (mimořádně vždy předvoj ochrany) nemá vliv na nic. Podotýkám u hmyzu. Pro rostliny a vyšší živočichy může být fatálním.
- 10) Výrobu a zisk lze spojit s podporou a ochranou vzácných druhů. Vyžaduje to jedinou oběť – potlačit v sobě nenasytost. Ponechání pařezu nebo stromu na dožití možná sníží celkový zisk poleší. Ale zůstane zachována přírodní hodnota. Biologicky bezcenných a sterilních plantáží na dřevo máme plnou republiku. Také se stačí podívat citlivým okem k našim vzorům – Německo, Francie (země mj. nejvíce kontaminovaná PCB látkami), Rakousko (kromě oplocených soukromých lesíků u Holabrunu), severní Itálie, si už přírodu zničily definitivně (zlaté Rumunsko, Bulharsko a Chorvatsko) . Kromě upravených ploch, kde je tráva načesána jedním směrem, po skutečné přírodě není ani památky. Určitě se ještě někde skrývá, ale tam jsem nebyl.
- 11) Vyplývá z bodu 8): nedávat za vzory největší ničitele přírody. Pro ně je charakteristická také největší represe vůči neškodným lidem - politika „chyťte zloděje“ a „malých ryb“. Tu kopíruje SR.

V žádném případě tento příspěvek nepovažujte za zlehčování Vaší práce. Pomínu-li pár neúnavných bojovníků za skutečnou ochranu přírody (Čížek, Konvička, Mertlik, Dušánek z řad entomologů), nikde na veřejném fóru toto nezaznělo. Dnes je moderní žvanit o ochraně přírody a ekologii. Ale pouze do té doby, než o něco opravdu jde. Pak to beznadějně končí. Ještě jsem neviděl, aby aktivisté, kteří se přivazují ke stromům sežraným kůrovcem, vykávali z Šumavy pařezové frézy. To je omluvitelné, ale měly to udělat, alespoň na Pohansku, orgány ochrany přírody. Mě zajímají dvě věci: **skutečná ochrana přírody a stejný metr pro všechny**. Jsem si vědom, že mnohem dřív, než se toto vžije, bude vynalezeno perpetuum mobile. Nebo budu korunován na barmskou královnu.

Přeji krásný den,
Ing. Jiříček

Dopis druhý

Vážený pane inženýre,

předpokládám, že můj názor považujete za projev snahy o zlepšení stavu a celkového klimatu v prostoru lesník, ochranář a biolog jakéhokoliv zaměření. Zpočátku to nebylo všude zcela pochopeno, někteří reagovali dost ironickou větou „no, rádi se necháme poučit“. Vycházím z názoru, že lesník, ochranář a třeba entomolog musí tvořit jeden organizmus. Ten se může dobře snášet s ekonomikou. Jsem si vědom toho, jak těžké je veřejnosti něco vysvětlit. Na jednoho entomologa připadá v ČR podle mých informací 33 000 lidí jiného zaměření. V ČR žije asi 30 000 druhů hmyzu, přičemž vlivem současného oteplování zde může být v nejbližších letech do 50 000 druhů. Problematika je natolik široká, že není v moci ani špičkového profesionála tuto obsáhnout. Na území ČR a SR je každých 50 let objeveno 1000 nových taxonů a trend se nezpomaluje. Výzkum, který musí přidat do kroku a rozšířit i amatérskou základnu, je ve „vyspělých“ zemích kriminalizován, zatím co vlády bojují za každého pašeráka drog, který je za svou bezohlednost ke zdraví jiných někde zadržen. K základní orientaci v entomologii je potřeba nejméně 10 let praxe v terénu a usilovné studium, samozřejmě na vlastní náklady.

Lví podíl na současném stavu má **nešťastně, narychlo a za velmi omezeného přístupu odborníků opsaná a slepená legislativa**, která nespecifikuje: orel skalní, který žije 60 let a jednou za dva roky se mu podaří odchovat mládě, musí být chráněn (zejména když je na území ČR a SR zjištěno např. 10 hnízdicích párů) jinak, než majka obecná, po které se všude šlape a samička klade až 1 000 000 vajíček. To znamená u rostlin a vyšších živočichů jednotlivý kus, u hmyzu pouze ochrana lokality. Jsem pro tu nejpřísnější ochranu hmyzu, ale v tomto smyslu:

Příklad – tesařík alpský (*Rosalia alpina*). V místech kde se vyskytuje, ponechat na osluněných místech stojící kmeny, pahýly po blesku apod. Zkomplikovat život tomu, kdo lokalitu „vyčistí a ozdraví“. Tesařík zavalitý (*Ergates faber*), roháč (*Lucanus cervus*). Neodstraňovat pařezy. Individuální sběr zde nemá vliv, pokud nenaučíme vyhlášku všechny hmyzožravce, lišky, prasata apod. Tam , kde chceme chránit ohrožený hmyz, nebude nikdo budovat sjezdovky, Disneylandy, markety, dálnice, hřiště apod., ale také rušit pastvu (*Sisyphus*, *Copris*). Vyhneme se pesticidům. To je ochrana hmyzu.

Něco k Vaším poznatkům. Okolí Vracova znám velmi dobře, Bzenecko, Váté písky a borové lesy kolem jsou velmi často navštěvovaná oblast celými generacemi entomologů a botaniků. Jako neornitolog jsem byl ohromen výskytem mandelíka, znám ho jen z východního Bulharska. Byl jsem tam zrovna předevčírem. Zde převažuje vytrhávání pařezů a někde jsou vytvořeny pařezové valy (my broučkaři tomu říkáme hřbitovy pařezů). Ty byly vždy v okolí Malacek. Než pařezy úplně vyschnou, otočí se v nich generace tesaříka zavalitého (*E. faber*), krasce měďáka (*Chalcophora mariana*) a krasce *Buprestis novemaculata*. Mezitím vzniknou další. Hmyzu se daří dobře, protože má do čeho klást. Zaplat pánbůh za pařezové valy. Vyfrézováním ale končí všechno. Nyní k rozporu na lokalitě. Hned za nádražím Bzenec Přívoz je cedule upozorňující na přírodní památku s odkazem na zákon 114/1992 o ochraně přírody a krajiny a zdůrazněn zákaz sběru. O kilometr dále je další cedule, která oznamuje, že se zde provádí postřík proti chroustu maďalovému (*M. hippocastani*). Při jedné exkurzi mě celý den sprchovalo letadlo. Výsledek je logický: druhy, které zde žily ve stovkách (svižník *C. silvatica*, chroust *Anoxia pilosa* apod.) jsou pryč. Korunu tomu nasadili ochranáři, kteří v poctivé snaze chránit stepní květenu holí veškerý nálet mladých boroviček. Larvy hmyzu, které se živí kořeny pískomilných rostlin včetně těch boroviček, nepřežijí na výhni. Jsou jen tam, kde je půda mírně, alespoň po část dne přistíněna (mlynařík, *Polyphyla fullo*). Na píscích kdysi rostly stejně mohutné duby jako na Břeclavsku, nejkvalitnější byly v borových porostech u Malacek. Všechny zničeny.

V problematice jsem se začal angažovat po kauze Krejčík-Dvořák (duben 2004), kdy byli zcela bezdůvodně šikanováni až po vazbu a zmrazení nevinní lidé. Zde na celé čáře selhaly všechny státní orgány a hlavně ochrana přírody ČR, která měla postup slovenských kolegů odsoudit a veřejně se od něj distancovat. Zklamala i Česká entomologická společnost, která se za své kolegy nepostavila. Evropské právo a právo civilizovaných zemí stojí na dvou principech:

- 1) Audiatur et altera pars – musí být vyslyšeny obě strany
- 2) Presumpce nevinny – dokud není prokázána vina, musí být s podezřelým slušně zacházeno, jako s nevinným

Vinu prokazuje soud, nikoliv nepřičetný zbojník, policajt nebo ten, který je zrovna ve špatné náladě. Blbost, debilita, bezpráví a nespravedlnost umí přeskochit jako jiskra a způsobit požár. Dějiny do dokladují. Ochrana přírody SR porušila všechny zásady vlastní země, dodnes se postiženým nikdo neomluvil, ani stáhání nezastavil. Ještě je potřeba dodat, že u soudu musí být odborník, protože soudce vůbec nechápe, o čem je řeč.

Zákon nebo vyhláška je pouze nějaký canc, který někdo podepsal. Konečný verdikt musí vyslovit živý člověk s mozkem v hlavě. CHKO Latorica, Ing. Peter Sabo a spol. (lesník) měli poslat zuřivé mlátičky (ještě

bych jim 3 dny před zásahem nedal najíst, aby se efekt zvýšil) na ty, kteří zničili celé kilometry krajiny v okolí zásahu proti odborníkům (regulací Bodrogu vyhubeny desítky chráněných druhů, podobně těžbou v kamenolomu, smetištích, mrchovištích, kontaminace Tajby se želvami, apod.).

Závěr:

Každý člověk nastupuje do zaměstnání s předsevzetím dělat práci poctivě, po svém a k užtku všech. Bohužel vždy zjistí, že naskočil do rozjetého vlaku, který řídí dravci, vlci, někdy hyeny, vesměs svalovci s ostrými lokty. Ty všechny žene ekonomika jako psí smečka. Přesto ale věřím tomu, že stromek lze ohýbat dokud je mladý. Lesní pedagogika, působí-li od dětství, může v dospělém člověku zanechat větší podíl citu a pozorovací schopnosti. Výsledkem může být i to, že vyšší podíl lidí, kteří o něčem rozhodují bude mít na věc zdravější pohled. Svět formují odjakživa mocní, nikoliv odborníci. A z některých dětí, které poslouchají výklad lesního pedagoga, určitě ti mocní časem vyrostou. Technická inteligence, která mění svět, pořád nechce pochopit, že zdraví vlastních dětí stojí právě na nezničené přírodě. Tu se musejí naučit nejprve odlišit od již zničené. Teprve potom je co chránit. Výkonné plantáže čehokoliv plodí hlavně rakovinu, v lepším případě cholesterol, neplodnost, impotenci, agresivitu a nervové poruchy s alergiemi. I v moderním světě kromě nich musejí být místa klidu a pohody. Těmi mohou být části kteréhokoliv skutečného lesa i mimo rezervace.

Byly doby, kdy nás veřejnost chápala jako neškodné „milé blázny“ nebo podivíny. Stačí pohled na entomologa ve filmech o Vinnetuovi, nebo verneovce Patnáctiletý kapitán. V Německu, Rakousku, Maďarsku, Španělsku, v SR apod. už jsme kriminálníci, kteří páchají trestnou činností. Má to ale svou logiku. **Právě my upozorňujeme na ničení chráněných druhů ve velkém** a to není po chuti žádné podnikatelské lobby (Gottwald by řekl: „vy nebudete sabotovat industrializaci země“ – všechno už tu bylo). Proto byly vynalezeny postupy, jak se nám dostat „na kobytku“. V Brazílii to má režim jednodušší. Biolog je zavražděn a může se beztrestně ničit dál. Idiotská propaganda mezitím zpracovává lidi. Vznikají tak „ekologové a ochránci“, kteří nadělají svou neznalostí víc škody jak užitku.

Od tohoto bezúčelně patologického vývoje může společnosti pomoci právě lesní pedagogika. Už jen tím, že ubude ekologů a ochránců, kteří do všeho žvaní bez elementárních znalostí jenom proto, že je to dnes moderní.

Nejsem ničím zaslepen, také jezdím autem a ze dřeva máme dokonce chatu. Také mám splachovací WC, které někam odtéká, svítím žárovkami a poslouchám TV, CD, video, lyžuji a jezdím na kole.....Jsem si plně vědom toho, že tomuto způsobu života (ani já nechci jíst pazourkem v jeskyni) musíme obětovat většinu přírody. Ale z tohoto pohledu musí společnost posuzovat i výzkum hmyzu a nekriminalizovat lidi, kteří se snaží posunout poznání o kousek dál. Naši „vyspělí“ sousedé úplně pohřbili vědní disciplínu, ve které jsme my byli bezkonkurenčně nejlepší na světě. Namítnete, že v ČR nás významně nikdo doposud nešíkanuje. To je pravda. Ale hmyz nezná politické hranice, ten uznává jen zoogeografické. Proto neexistují brouci němečtí nebo slovenští. Podle politického a národnostního rozdělení se biologie dělat nedá. Ale to už jsem od frézování pařezů odbočil až moc. Promiňte mi to.

Přeji krásný den a mnoho posluchačů,
Ing. Jiříček

Doporučené internetové zdroje

Sdružení lesních pedagogů ČR: <http://www.slshranice.cz/lesnipedagogika/galerie/#cert>

Lesní pedagogika lesníka a lesního pedagoga Jaroslava Navrátila:
<http://www.lesni-pedagogika.webz.cz/index.htm>

Internetová diskuze na téma entomologové a ochránáři: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=74>

Internetová fotogalerie Královéhradecka: fotografie zaznamenávající likvidaci stepních (Piletice, vrch Okrouhlík a Plachta) a lesních biotopů (Císařská studánka):
<http://www.elateridae.com/galerie/thumbnails.php?album=7>

Doporučená literatura

- HORÁK J. A KOL. 2007: Proč je důležité mrtvé dřevo? *Pardubický kraj*, Pardubice, 20p. Ke stažení: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=96>
- HORÁK J. (ED) 2008: Brouci vázaní na dřeviny [Beetles associated with trees]. *Pardubický kraj & Česká lesnická společnost*, Pardubice, 60p. Ke stažení: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=95>
- KHOLOVÁ H. A KOL. 1980: Naše přírodní ráje. *Práce*, Praha, 304p.
- KONVIČKA M., BENEŠ J. & ČÍŽEK L. 2005: Ohrožený hmyz nelesních stanovišť: ochrana a management. *Sagittaria*, Olomouc, 127p. Ke stažení: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=82>
- KONVIČKA M., ČÍŽEK L. & BENEŠ J. 2006: Ohrožený hmyz nížinných lesů: ochrana a management. *Sagittaria*, Olomouc, 79p. Ke stažení: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=83>
- MERTLIK J. 2007: Brouci (Coleoptera) přírodní rezervace Buky u Vysokého Chvojna (Česká republika). *Elateridium*, 1: 97-152. Ke stažení: <http://www.elateridae.com/ELATERIDIUM/index.php?numb=1>
- NOVÁK I. & SPITZER K. 1982: Ohrožený svět hmyzu. *Academia*, Praha, 140p..
- SLÁMA M. 1976: Několik kritických poznámek k údajům na lokálních štítcích. *Zprávy Čs spol. ent. ČSAV*, 12: 101-103.
- SLÁMA M. 1994: O ochraně lesů trochu jinak. *Lesnická práce*, 73 (1): 13-15.
- SLÁMA M. 1998: Tesaříkovití Cerambycidae České republiky a Slovenské republiky (Brouci – Coleoptera). *Milan Sláma*, Krhanice, 383p.
- VRŠKA T. (ED) 1999: Význam a funkce odumřelého dřeva v lesních porostech. Sborník příspěvků ze semináře s exkurzí konaného 8.- 9. října 1999 v Národním parku Podyjí. *Správa Národního parku Podyjí & Česká lesnická společnost pobočka Pro Silva Bohemica*, Znojmo, 119p.